

Філософія управлінської свідомості

Викладач: *д.філос.н., проф. Бутченко Тарас Іванович*

Кафедра: *філософії, публічного управління та соціальної роботи, к. 315, IV к.*

E-mail: Tiberuus17@gmail.com

Телефон: 099 791 34 17

Інші засоби зв'язку: *Viber, Skype*

Освітня програма, рівень вищої освіти		Публічне управління та адміністрування				
Статус дисципліни		Нормативна/вибіркова				
Кредити ECTS	3	Навч. рік		2-й рік навчання	Тижні	
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів		4	Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 68	
Вид контролю	<i>Залік</i>					
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4877				
Консультації:		Щоп'ятниці о 15-00, 316 ауд., IV к.				

ОПИС КУРСУ

Мета курсу – формування у студентів філософських світоглядних засад управлінської свідомості та культури управлінської діяльності

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- розробляти стратегії розвитку корпоративної культури публічного управління та адміністрування;
- діагностувати реальні та потенційні конфлікти інтересів та запобігати корупції;
- оцінювати і робити відповідні висновки щодо етичності поведінки посадових осіб у сфері публічного управління;
- аналізувати управлінський простір, час і процес у рамках конкретних організацій;
- генерувати нові управлінські ідеї та смисли;
- брати участь у формуванні етичної інфраструктури публічного управління;
- здійснювати самоаналіз світоглядно-ціннісних засад мотивації публічної служби.

*Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей):***

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК04	Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
ЗК07	ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК01	Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
СК04	Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.
СК05	Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.
СК13	Здатність вести державотворчу діяльність, стратегувати державотворчий процес на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях, розробляти й реалізовувати технології державотворчої діяльності.

Програмні результати навчання:

РН08	Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
РН10	Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.
РН07	Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи
РН15	Уміти вести державотворчу діяльність, стратегувати державотворчий процес на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях, розробляти й реалізовувати технології державотворчої діяльності.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчальний посібник, лекції, практичні завдання, методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання, розміщені на платформі Moodle

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Тестування та опитування

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ Ю.М. ПОТЕБНІ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Тестування	Жовтень	5%
	Опитування	Жовтень	5%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Тестування	Жовтень	10 %
	Опитування	Жовтень	10 %
Змістовий модуль 3 (розділ 3)	Тестування	Листопад	5%
	Опитування	Листопад	5%
Змістовий модуль 4 (розділ 4)	Тестування	Листопад	10%
	Опитування	Листопад	10%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання – написання есе		Листопад	20%
Підсумкове практичне завдання – обґрунтування соціального проекту		Листопад	20%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Тема 1	Тестування	5
Тиждень 2 Семинар 1	Тема 2	Опитування	5
Тиждень 3 Лекція	Тема 3	Тестування	5

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ Ю.М. ПОТЕБНІ
Силабус навчальної дисципліни**

Тиждень 4 Семинар	Тема 4	Опитування	5
Змістовний модуль 2			
Тиждень 5 Семинар	Тема 5	Тестування	5
Тиждень 6 Лекція	Тема 6	Опитування	5
Тиждень 7 Семинар	Тема 7	Тестування	5
Тиждень 8 Лекція	Тема 8	Опитування	5
Змістовний модуль 3			
Тиждень 5 Семинар	Тема 9	Тестування	5
Тиждень 6 Лекція	Тема 10	Опитування	5
Тиждень 8 Семинар	Тема 11	Тестування	5
Тиждень 9 Лекція	Тема 12	Опитування	5
Змістовний модуль 3			
Тиждень 10 Семинар	Тема 9	Тестування	5
Тиждень 11 Лекція	Тема 10	Опитування	5
Тиждень 12 Семинар	Тема 11	Тестування	5

Література:

Основна:

1. Бакаленко О.А. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / О. А. Бакаленко ; Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. Харків : ХНУРЕ, 2020. 117 с.
2. Кремень В. Г. Філософія управління: Підручник / В. Г. Кремень, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Харків: НТУ «ХПІ», 2008. 524 с.
3. Романовський О.Г. Основи публік рилейшнз [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. 053 "Психологія" та 281 "Публічне управління та адміністрування" / О. Г. Романовський, Н. В. Серета, Є. В. Воробйова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2018. 173 с.
4. Моральнісний сенс філософії лідерства [Текст] : навч.-метод. посіб. з дисципліни "Педагогіка лідерства" спец. 011 "Освітні, педагогічні науки" та дисципліни "Психологія управлінської діяльності лідерів" спец. 281 "Публічне управління та адміністрування" для магістрантів ден. і заоч. форм навчання / О. С. Пономарьов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ" : Панов А. М. [вид.], 2020. 119 с.
5. Політична освіта публічних службовців в Україні / Ю. Лихач (кер. авт. кол.) та ін. ; за заг. ред. Н. Алюшиної. Київ : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 199 с.

6. Проблема управління суспільством в історії філософської думки. Курс лекцій з філософії : навч. посіб. / А. А. Герасимчук, З. І. Тимошенко. Київ : Європейський університет фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2000. 422 с.
7. Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів [Текст] : навч. посіб. / Голов. упр. держ. служби України, Порог. прогр. корпорації "Виклики тисячоліття" (МСС) щодо зниження рівня корупції в Україні. Київ : [Шк. вищ. корпусу держ. служби], 2010. 67 с.
8. Філософія публічного управління [Текст] = Philosophy of public administration : колект. монографія / [В. П. Солових та ін. ; наук. ред. В. П. Солових] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2020. 255 с.
9. Філософські проблеми державного управління : навч.-метод. посіб. / В. М. Князєв, Ю. В. Бакаєв, Т. Е. Василевська та ін. ; за заг. ред. В. М. Князева. – К. : НАДУ, 2012. – 220 с.

Додаткова:

1. Бех Ю. В. Філософія управління соціальними системами : монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 624 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0055153.pdf>.
2. Бех Ю. В., Слепцов А. І. Філософські проблеми сучасного управління складними системами: ідеї, принципи і моделі = Control theory of complex systems: ideas, principles and models : монографія. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 404 с.
3. Вашкевич В. М. Управлінська свідомість як джерело причин неефективного лідера. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/3986/1/Vashkevych.pdf>
4. Дробот О. В. Управлінська свідомість і особистість керівника / О. В. Дробот // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Психологічні науки. 2014. Вип. 1(1). С. 30-35. 4.
5. Ковальчук Т. М. Сучасна філософія управління та проблеми економічного аналізу // Економіка АПК. 2008. № 7. С. 48-53.
6. Култаєва М. Демократія і філософія: політичний заповіт К. Ясперса і виклики сьогодення / М. Култаєва // Філософська думка. 2016. № 5. – С. 94-104.
7. Лалу Фредерік Компанії майбутнього: пер. з англ. Романа Ключка. Друге видання Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 543 с.
8. Остром Е. Керування спільним. Еволюція інституцій колективної дії / пер. з англ. Т. Монтян. Київ. : Наш час, 2012. 399 с.
9. Соснін О. В. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри) : [навч. посібник] / О. В. Соснін, В. Г. Воронкова, М. А. Ажажа / [М-во освіти і науки України]. Запоріжжя : [Дике поле], 2016. 359 с.
10. Соціальна філософія. Хрестоматія [Текст] : навч. посіб. / упоряд.: Михайло Голянич, Юрій Москаленко ; ДВНЗ "Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника". Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2019. 351 с.
11. Філософія антикризового державного управління: теоретико-методологічний контекст [Текст] : монографія / [Воронкова В. Г. та ін.] ; за ред. В. Г. Воронкової ; Запоріз. держ. інж. акад. Запоріжжя : ЗДІА, 2014. 289 с.
12. Graham John W., Havlic Wendy C. Mission Statements. A Guide to the Corporate and Nonprofit sectors. New York, London, 1994. 561 p.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять передбачає опитування за підготовленим конспектом.

Політика академічної доброчесності

Студентські есе та обґрунтування соціальних проектів будуть перевірятися на плагіат. У випадку його виявлення – бали за виконані роботи не будуть зараховані.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час опитувань і тестувань заборонено користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами.

Комунікація

Комунікація викладача зі студентами передбачає усне спілкування, а також використання Moodle. На письмові запити студентів викладач буде відповідати протягом тижня.

---

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzslu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ Ю.М. ПОТЕБНІ
Силабус навчальної дисципліни**

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>
Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>
Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>